

**Bryssel den 3 juli 2026
(OR. en)**

11119/26

**ECOFIN 909
UEM 313
SOC 438
EMPL 240
COMPET 853
ENV 829
EDUC 295
ENER 451
JAI 889
GENDER 126
JEUN 169
SAN 527
ECB
*EIB***

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	RÅDETS REKOMMENDATION om Irlands ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

För delegationerna bifogas det ovannämnda utkastet till rådets rekommendation, som har granskats och godkänts av olika rådskommittéer och färdigställts av ekonomiska och finansiella kommittén och som grundas på kommissionens förslag COM(2026) 207 final.

RÅDETS REKOMMENDATION

om Irlands ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97¹, särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

av följande skäl:

- (1) I förordning (EU) 2024/1263 anges målen för ramverket för ekonomisk styrning, som syftar till att främja sunda och hållbara offentliga finanser, hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar och förhindra alltför stora offentliga underskott. I förordningen föreskrivs att rådet och kommissionen ska genomföra multilateral övervakning inom ramen för den europeiska planeringsterminen i enlighet med de mål och krav som anges i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*). Den europeiska planeringsterminen omfattar särskilt utformning av landsspecifika rekommendationer och övervakning av genomförandet av dessa.
- (2) Den 25 november 2025 antog kommissionen ett yttrande om utkastet till budgetplan för 2026 för Irland. Samma datum antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen 2026, enligt vilken Irland inte identifierades som en av de medlemsstater som skulle behöva en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, en rekommendation till rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital och ett förslag till 2026 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet² den 21 april 2026 och den gemensamma sysselsättningsrapporten och rekommendationen om humankapital den 9 mars 2026.
- (3) Den 29 januari 2025 offentliggjorde kommissionen konkurrenskraftskompassen, som är en strategisk ram som syftar till att stärka unionens globala konkurrenskraft under de kommande fem åren. I konkurrenskraftskompassen konstateras det att innovation, konkurrenskraft och utfasning av fossila bränslen samt säkerhet är förutsättningar för hållbar ekonomisk tillväxt. Sedan konkurrenskraftskompassen offentliggjordes har den legat till grund för arbetet inom ramen för den europeiska planeringsterminen, vilket säkerställer att medlemsstaternas ekonomiska politik är förenlig med EU:s strategiska mål och skapar en enhetlig strategi för ekonomisk styrning som främjar hållbar tillväxt, innovation och resiliens i hela unionen.

² OJ C, C/2026/2434, 28 april 2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) Under 2026 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas parallellt med det sista steget i genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens³. Planerna för återhämtning och resiliens har, i kombination med sammanhållningspolitiska medel, varit avgörande för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna var nödvändiga för att på ett effektivt sätt hantera alla eller en betydande del av de utmaningar som identifierats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats under de senaste omgångarna och eftersom de program som finansieras genom den europeiska sammanhållningspolitiken behövde ta hänsyn till de landsspecifika rekommendationerna. Faciliteten för återhämtning och resiliens närmar sig sitt slut, men det är fortfarande viktigt att upprätthålla och bygga vidare på de reformer och investeringar som stöds och genomförs inom ramen för den, särskilt de som bidrar till att hantera de utmaningar som fastställts i de landsspecifika rekommendationerna.
- (5) Den 3 juni 2026 offentliggjorde kommissionen 2026 års landsrapport för Irland. Rapporten innehöll en bedömning av Irlands framsteg med de landsspecifika rekommendationerna för 2025 och en utvärdering av Irlands genomförande av planen för återhämtning och resiliens. På grundval av den analysen fastställdes i landsrapporten de mest akuta utmaningarna som Irland står inför. I landsrapporten bedömdes också Irlands framsteg med att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnå unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och minskad fattigdom och social utestängning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Den 10 mars 2026 antog rådet, efter kommissionens bedömning och rekommendation, en rekommendation om godkännande av Irlands nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan från januari 2026⁴. Planen, som lämnats in i enlighet med artikel 15.2 i förordning (EU) 2024/1263, omfattar perioden 2026–2030 och fastställer en budgetrestriktion i form av en maximal ökningstakt för nettoutgifter över fem år. Rådet rekommenderade följande maximala ökningstakter för nettoutgifter: 6,6 % år 2026, 6,0 % år 2027, 7,6 % år 2028, 6,7 % år 2029 och 6,4 % år 2030, vilket motsvarar de maximala kumulativa ökningstakter som med 2024 som basår beräknas till 16,5 % för 2026, 23,5 % för 2027, 32,9 % för 2028, 41,7 % för 2029 och 50,9 % för 2030. Denna rekommendation ersatte rekommendationen av den 21 januari 2025⁵. De maximala ökningstakter för nettoutgifterna som fastställdes för år 2025, nämligen 5,1 % årligen och 15,4 % kumulativt med 2023 som basår, är dock fortfarande relevanta för bedömningen av efterlevnaden fram till och under hela året 2025.
- (7) Rysslands anfallskrig mot Ukraina och dess konsekvenser är en existentiell utmaning för EU. Kommissionen har uppmanat medlemsstaterna att på ett samordnat sätt begära en aktivering av stabilitets- och tillväxtpaktens nationella undantagsklausul i syfte att stödja EU:s insatser för att uppnå en snabb och betydande ökning av försvarsutgifterna⁶, och detta förslag välkomnades av Europeiska rådet den 6 mars 2025. Medlemsstaterna kan fortfarande begära en aktivering av den nationella undantagsklausulen när som helst fram till 2028, om de uppfyller kriterierna i artikel 26 i förordning (EU) 2024/1263.

⁴ Rådets rekommendation av den 10 mars 2026 om godkännande av Irlands nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan (EUT C, C/2026/1812, 20.3.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1812/oj>).

⁵ Rådets rekommendation av den 21 januari 2025 om godkännande av Irlands nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan (EUT C, C/2025/667, 10.2.2025, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/667/oj>).

⁶ Meddelande från kommissionen *Skapa utrymme för ökade försvarsutgifter inom stabilitets- och tillväxtpakten*, Bryssel, 19 mars 2025, C(2025) 2000 final.

- (8) Den 30 april 2026 lämnade Irland in sin årliga lägesrapport för 2026⁷ om efterlevnaden av de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter och genomförandet av reformer och investeringar för att hantera de största utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Den årliga lägesrapporten återspeglar också Irlands halvårsvisa rapporter om de framsteg som gjorts när det gäller att genomföra planen för återhämtning och resiliens i enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241.
- (9) Den reala BNP-tillväxten 2025 uppgick till 12,3 % och HIKP-inflationen låg på 2,1 %. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas BNP i fasta priser öka med 1,2 % 2026 och 3,4 % 2027, och HIKP-inflationen ligga på 3,5 % 2026 och 2,6 % 2027.
- (10) Enligt uppgifter från Eurostat⁸ minskade Irlands offentliga överskott från 4,1 % av BNP 2024 till 1,8 % av BNP 2025. Minskningen av överskottet år 2025 beror främst på att de höga engångsintäkterna från 2024 uteblir. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid stoppdatumet för prognosen förutses i kommissionens vårprognos 2026 ett överskott på 1,4 % av BNP 2026 och 1,2 % av BNP 2027. Minskningen av överskottet 2026 och 2027 beror främst på en dämpning av intäktstillväxten och en kraftig prognostiserad ökning av utgifterna för löner inom den offentliga sektorn, sociala förmåner och offentliga investeringar.

⁷ De årliga lägesrapporterna för 2026 finns på https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁸ Eurostats euroindikatorer, 22 april 2026.

- (11) Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen⁹, som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, i stort sett neutral 2025. Den förväntas förbli i stort sett neutral både 2026 och 2027.
- (12) Enligt uppgifter från Eurostat¹⁰ ökade Irlands offentliga skuld från 38,3 % av BNP i slutet av 2024 till 32,9 % av BNP i slutet av 2025. Minskningen av skuldkvoten under 2025 beror främst på en stark real tillväxt i ekonomin och det uppnådda budgetöverskottet. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid stoppdatumet för prognosen förutses i kommissionens vårprognos 2026 att skuldkvoten i förhållande till BNP kommer att minska till 32,4 % i slutet av 2026 för att därefter minska ytterligare till 31,6 % i slutet av 2027.
- (13) Enligt kommissionens vårprognos för 2026 uppgick de offentliga försvarsutgifterna i Irland till 0,2 % av BNP år 2025 och beräknas ligga på samma nivå år 2026.

⁹ Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Syftet är att bedöma den ekonomiska impuls som härrör från finanspolitiska åtgärder, både sådana som finansieras nationellt och sådana som finansieras genom EU:s budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter efter avdrag för diskretionära åtgärder på inkomstsidan och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsfonder.

¹⁰ Eurostats euroindikatorer, 22 april 2026.

- (14) Unionen riskerar fortfarande att drabbas av avbrott i energiförsörjningen och hög prisvolatilitet, som förvärras av geopolitiska spänningar som påverkar de globala olje- och gasmarknaderna. Erfarenheterna från energikrisen 2022–2023 har visat att breda och icke riktade åtgärder medför stora finanspolitiska kostnader och är socialt och ekonomiskt ineffektiva. Sedan kriget i Mellanöstern bröt ut i februari 2026 har Irland antagit finanspolitiska åtgärder för att mildra de höga energiprisernas effekter för hushåll och företag¹¹. Åtgärderna omfattar en allmän sänkning av punktskatterna och avgiften till National Oil Reserves Agency fram till juli 2026, ett uppskov med höjningen av koldioxidskatten till oktober 2026, riktade subventioner till transportsektorn fram till maj 2026 och till jordbrukssektorn fram till juli 2026 samt riktade sociala transfereringar till låginkomsthushåll i april 2026. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas de finanspolitiska kostnaderna för dessa åtgärder uppgå till 0,1 % av BNP 2026. Enligt kommissionens beräkningar skulle de finanspolitiska kostnaderna för dessa åtgärder, om de fortsätter att gälla fram till slutet av 2026, uppgå till 0,3 % av BNP 2026.
- (15) Enligt kommissionens beräkningar ökade nettoutgifterna i Irland med 6,7 % 2025 och 15 % kumulativt för 2024 och 2025. Nettoutgiftsökningen 2025 ligger över den maximala ökningstakt som rådet rekommenderade i januari 2025, och motsvarar en avvikelse som ligger marginellt över 0,3 % av BNP på årsbasis. När 2024 och 2025 beaktas tillsammans ligger den kumulativa ökningstakten för nettoutgifterna under den rekommenderade maximala ökningstakten. Samtidigt fanns det som noterats ett överskott i de offentliga finanserna 2025, och den offentliga skulden låg under 60 % av BNP.

¹¹ Detta återspeglar situationen vid stoppdatumet för kommissionens vårprognos 2026 (4 maj 2026).

- (16) Enligt kommissionens beräkningar väntas Irlands nettoutgifter öka med 6,1 % 2026 och kumulativt med 13,2 % under 2025 och 2026. Den beräknade nettoutgiftsökningen 2026 ligger under den maximala ökningstakt som rådet rekommenderade i mars 2026. Även när 2025 och 2026 beaktas tillsammans ligger den beräknade kumulativa ökningstakten för nettoutgifterna under den rekommenderade maximala ökningstakten.
- (17) Det faktum att Irlands statliga intäkter är beroende av bolagsskatt från utlandsägda multinationella företag fortsätter att utgöra en risk för de offentliga finansernas stabilitet. De exceptionellt höga intäkterna från bolagsskatt kommer från ett relativt litet antal stora företag inom läkemedelssektorn och IKT-sektorn och en betydande del av intäkterna uppskattas vara oförutsedda, dvs. överstiga de intäkter som kan förklaras av inhemsk ekonomisk verksamhet. Följaktligen kan intäkterna från bolagsskatten påverkas i hög grad av internationella händelser, såsom förändringar i det globala handelsläget och den globala skattemiljön. Riskerna i samband med bolagsskatten förvärras av kopplingarna mellan skattebasen för bolagsskatt och inkomstskatt, eftersom utlandsägda multinationella företag också är viktiga bidragsgivare till arbetsinkomster och därmed till inkomstskatteintäkterna. För att minska de finanspolitiska riskerna kanaliserar Irland en del av sina oförutsedda intäkter till Future Ireland Fund och fonden för infrastruktur, klimat och natur för att bygga upp finansiella buffertar. Merparten av de återstående oförutsedda intäkterna ska dock användas i enlighet med Irlands medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan. För att minska budgetens beroende av potentiellt tillfälliga intäkter skulle en diversifiering av intäktskällorna gynna Irland.

- (18) Riskerna för den långsiktiga finanspolitiska hållbarheten inom hälso- och sjukvården kvarstår. Hälso- och sjukvårdsutgifterna i Irland är fortfarande bland de högsta i EU trots att befolkningen är relativt ung och frisk. Strukturella ineffektiviteter, såsom systemets stora beroende av kostsam sjukhusvård och den begränsade tillgången till primärvård, utgör en risk för den finanspolitiska hållbarheten. Detta förvärras av de ökande behoven hos den åldrande befolkningen. Irland genomför kostnadsbegränsande åtgärder inom hälso- och sjukvården genom arbetsgruppen för produktivitet och besparingar. De flesta resultaten är dock hittills tillfälliga och har inte förhindrat att budgeten för hälso- och sjukvården överskreds 2025. Dessutom krävs politiska åtgärder för att påskynda övergången till allmän tillgång till primärvård, samtidigt som man hanterar infrastrukturbegränsningar och läkarbrist. Irland genomför reformer för att decentralisera hälso- och sjukvården, men framstegen när det gäller att utvidga rätten till vård och förbättra den allmänna tillgången till offentlig primärvård har varit begränsade.
- (19) Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, civilsamhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt och meningsfullt sätt vid rätt tidpunkt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett ägarskap för ett framgångsrikt genomförande av unionens finansieringsinstrument, även inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

- (20) Genomförandet av sammanhållningspolitiska program i Irland, som omfattar stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO) och Europeiska socialfonden+ (ESF+), sker i högre takt än EU-genomsnittet, både vad gäller projekturval och utbetalningar. Det är viktigt att upprätthålla den nuvarande takten och samtidigt maximera investeringarnas inverkan på plats. Irland vidtar redan åtgärder inom ramen för sina sammanhållningspolitiska program för att stärka konkurrenskraften och tillväxten. Samtidigt behöver Irland påskynda genomförandet av Fonden för en rättvis omställning, eftersom medlen ska betalas ut före utgången av 2026. Det är avgörande att säkerställa att de nya investeringar som Irland identifierade i sin halvtidsöversyn av de sammanhållningspolitiska fonderna, särskilt de som är kopplade till de fem prioriteringar som fastställs i förordningen om halvtidsöversynen¹², genomförs snabbt och effektivt.
- (21) Irland står inför flera utmaningar vad gäller den inhemska ekonomins produktivitet, ökad finansiering till företag, ett begränsat antal icke-professionella investerare, beroende av fossila bränslen, ökad efterfrågan från stora energianvändare, energiinfrastruktur, energieffektivitet, hållbar kollektivtrafik och tillgången till laddinfrastruktur för elfordon. Irland har också svårigheter med att införa hållbara jordbruksmetoder, brister som påverkar vattenkvaliteten, vattenläckage och avloppsrening samt begränsade framsteg vad gäller mått på cirkularitet för att behålla materialvärdet i den inhemska ekonomin. Slutligen brottas Irland med utmaningar relaterade till hemlöshet samt bostäder till överkomlig kostnad och subventionerade bostäder, kapacitetsbegränsningar såväl hos lokala myndigheter när det gäller att genomföra bostadsprojekt som inom bostadsbyggnadssektorn, inkludering på arbetsmarknaden och social inkludering av personer med funktionsnedsättning och ensamstående föräldrar.

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/1914 av den 18 september 2025 om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen.

- (22) Irlands starka totala produktivitet drivs till stor del av utländska multinationella företag, medan produktiviteten hos inhemska företag – främst små och medelstora företag – släpar efter de utländska multinationella företagen och jämförbara EU-länder. Att stärka den inhemska innovationskapaciteten är avgörande för att bygga en mer balanserad och motståndskraftig ekonomi, vilket är särskilt viktigt i ett globalt landskap i förändring. De offentliga FoU-utgifterna i Irland är bland de lägsta i EU och uppgår till endast 0,2 % av BNP (0,4 % av BNI*¹³). Den privata FoU-verksamheten är starkt koncentrerad till utlandsägda företag, medan inhemska små och medelstora företag underinvesterar. Skatteavdrag är fortfarande det viktigaste instrumentet för offentligt stöd till privat FoU i Irland. Även om de är ett viktigt instrument skulle mer direkt finansiering av forskning och innovation bättre tillgodose de irländska små och medelstora företagens behov. Den reviderade nationella utvecklingsplanen och den nyligen offentliggjorda handlingsplanen för konkurrenskraft och produktivitet förutsätter ökad finansiering och stöd till privat och offentlig FoU och innovation. Ett fullständigt och skyndsamt genomförande tillsammans med varaktiga investeringsökningar är dock avgörande för att stärka Irlands inhemska innovationskapacitet.
- (23) Trots att riskkapitalinvesteringarna i stort sett ligger i nivå med EU-genomsnittet är irländska riskkapitalfonder vanligtvis mindre än sina europeiska motsvarigheter, vilket bidrar till mindre affärsvolym och en betydande brist på finansiering med eget kapital för irländska företag som vill expandera. Att åtgärda denna brist är avgörande för att förhindra att snabbväxande företag flyttar utomlands och för att stärka den inhemska tillväxten. Även om statligt finansierade initiativ har haft viss framgång när det gäller att mobilisera investeringar till nystartade och expanderande företag är finansieringen med eget kapital från institutionella investerare begränsad. Genom att främja institutionella investerare, särskilt pensionsfonderna, deltagande inom riskkapital och private equity kan man mobilisera kapital, bidra till att öka investeringarna i innovativa företag och stödja företagens expansion.

¹³ Den omräknade bruttonationalinkomsten (BNI*) exkluderar globaliseringseffekter och återspeglar inkomstnivåerna för Irlands invånare mer exakt än BNP.

- (24) Irland har en av de lägsta nivåerna av direkt deltagande från icke-professionella investerare på kapitalmarknaderna inom EU. Detta beror till stor del på en stark preferens för traditionella sparformer, såsom bankinsättningar, försäkringsprodukter och pensionstillgångar. Dessutom har skattemässiga hinder och avsaknaden av ett särskilt spar- och investeringskonto hämmat investeringarna. På senare tid har de politiska insatserna för att uppmuntra hushållens deltagande på kapitalmarknaderna intensifierats. Genom att underlätta ökade direkta investeringar från icke-professionella investerare kan hushållen bredda sina investeringsmöjligheter, och deras sparande kan kanaliseras till produktiva investeringar, vilket i slutändan stöder tillväxt och innovation.
- (25) Beroendet av fossila bränslen är fortfarande betydande. Irland har åtagit sig att uppnå ambitiösa utsläppsminskningsmål, fastställda koldioxidbudgetar och sektorspecifika utsläppstak, och har upprättat en tydlig utsläppsminskningsbana per sektor. Målet ska framför allt uppnås genom en betydande ökning av användningen av förnybar energi. Även om andelen förnybar energi av den slutliga energianvändningen (brutto) har ökat, ligger Irland inte i fas för att uppnå det nationella målet om en utsläppsminskning på 51 % till 2030 jämfört med 2018 års nivåer. Fossila bränslen utgör fortfarande den största andelen av energimixen, där naturgas – varav majoriteten importeras – stod för omkring en tredjedel av den totala energiförsörjningen 2024. Därför måste potentialen för förnybar energi i Irland utnyttjas ytterligare. Införandet av ett förenklat regelverk för planering och tillståndsgivning, såsom de delar som definieras i det tredje direktivet om förnybar energi (RED III), skulle bidra till att underlätta ytterligare utbyggnad. Koldioxidskatten uppmuntrar till utfasning av fossila bränslen i hela ekonomin och sänder en tydlig prissignal till förorenare, men förekomsten av icke-riktade och permanenta subventioner för fossila bränslen undergräver dessa prissignaler. Det behövs därför fler politiska åtgärder för att ytterligare uppmuntra till ett minskat beroende av fossila bränslen.

- (26) Stora icke tillgodosedda investeringsbehov för elnätet utgör ett hinder för att klimatmålen ska uppnås. Kombinationen av högre inhemsk efterfrågan på el och integrering av en ökande andel variabel förnybar elproduktion ökar behovet av förbättrad energinfrastruktur, särskilt för överföring, distribution och lagring. Ökande produktions- och nätbegränsningar, till följd av begränsad tillgänglig kapacitet, hämmar flödet av förnybar el, vilket ökar utsläppen och driver upp elpriserna. Detta kräver en moderniserad och utbyggd nätinфраstruktur samt ökade insatser för att förbättra den icke-fossila flexibiliteten i elsystemet för att effektivt överföra energi från produktionsområden till områden med stor efterfrågan. Även om betydande medel har avsatts för att utvidga och modernisera elnätet återstår det att genomföra investeringarna. Installationen av smarta mätare nådde ett viktigt delmål, och omkring 80 % av hushållen har nu tillgång till förbrukningsdata i realtid. Det finns dock ett behov av att förbättra tillgängligheten till dessa data och att ytterligare uppmuntra konsumenterna att aktivt delta i flexibilitetsmarknaden, bland annat genom åtgärder för efterfrågefleksibilitet.

- (27) Utsläppen inom byggsektorn ökade med 4,9 % år 2024, delvis på grund av ett energiintensivt byggnadsbestånd och beroendet av rums- och vattenuppvärmning med fossila bränslen, vilket understryker behovet av en utfasning av fossila bränslen i energiefterfrågan. Även om renoveringstakten har ökat jämfört med motsvarande period året innan är den fortfarande inte tillräcklig för att uppnå de mål som fastställts i renoveringsstrategin. Ytterligare stöd till renovering av privata bostäder skulle också kunna riktas särskilt till hyresgäster, subventionerade bostäder eller flerbostadshus, eller till de byggnader som presterar sämst. Ytterligare insatser för att utnyttja potentialen för fjärrvärme skulle också möjliggöra en kostnadseffektiv utfasning av fossila bränslen för uppvärmning. Offentliga byggnader står för en betydande andel av energiförbrukningen i andra byggnader än bostäder, men insatser har gjorts för att förbättra deras energieffektivitet, särskilt genom de många Pathfinder-projekten inom den offentliga sektorn. Preliminära resultat visar betydande framsteg och förbättringar både när det gäller energieffektivitet och totala utsläppsminskningar. Det är därför viktigt att kontinuerligt dra nytta av de erfarenheter som gjorts inom den offentliga sektorns Pathfinder-projekt för renovering för att uppnå målen för 2030.

- (28) Stora energianvändare står fortfarande för en betydande andel av energiefterfrågan. Den uppmätta elförbrukningen hos datacentraler ökade mellan 2023 och 2024 och utgjorde en femtedel av Irlands elförsörjning. Det beräknas att denna andel kan komma att öka i takt med att sektorn fortsätter att växa. Den irländska tillsynsmyndigheten för allmännyttiga tjänster (Irish Commission for Regulation of Utilities) utfärdade i december 2025 en slutgiltig policy för anslutning av nya datacentraler till elnätet. För anslutning till elnätet måste datacentralerna tillhandahålla reglerbar produktion eller lagring på plats eller lokalt som motsvarar deras maximala importkapacitet. Dessutom måste 80 % av deras årliga efterfrågan täckas av nya, ytterligare projekt för förnybar energi i Irland inom en genomförandeperiod på sex år. Även om detta är ett viktigt steg finns det risker för inlåsning av fossila bränslen som bör hanteras. Den återstående andelen av den årliga efterfrågan skulle kunna täckas av fossil produktion, vilket skulle motverka utfasningen av fossila bränslen i energisystemet. Dessutom skulle genomförandeperioden på sex år kunna bidra till en betydande ökning av fossil elproduktion på kort sikt, vilket skulle stå i strid med utsläppsminskningsmålet för 2030. Att ytterligare säkerställa att den fysiska planeringen för stora energianvändare kopplas till tillgången på förnybar energi och nätbegränsningar, särskilt genom genomförandet av de åtgärder som identifierats i LEAP-strategin, skulle bidra till att kringgå vissa av de problem som är förknippade med ytterligare anslutningar.

- (29) För att skapa en mer hållbar rörlighet i Irland krävs det ytterligare investeringar i ett mer integrerat kollektivtrafiknät, eftersom detta skulle kunna minska trafikstockningarna i städerna, förbättra arbetskraftens rörlighet och stödja hållbar tillväxt. Bättre förbindelser mellan landsbygd och städer skulle minska bilberoendet, förbättra tillgången till tjänster på landsbygden och leda till en mer inkluderande ekonomisk utveckling samtidigt som de skulle säkerställa att alla regioner gynnas av övergången till en koldioxidsnål ekonomi. Ytterligare utbyggnad av utsläppsfria järnvägsförbindelser är avgörande för tillgängligheten och utfasningen av fossila bränslen. Med tanke på behovet av att minska koldioxidutsläppen från vägtransporter uppmanas Irland att påskynda utbyggnaden av laddinfrastruktur för både personbilar och lastbilar. Detta skulle också bidra till att öka användningen av elfordon. Täckningen av laddinfrastruktur är fortfarande begränsad, även på landsbygden. Dessutom finns det fortfarande betydande luckor i laddinfrastrukturen längs TEN-T-vägnätet jämfört med de mål för 2030 som fastställs i förordningen om infrastruktur för alternativa drivmedel.
- (30) Irland står inför utmaningar när det gäller övergången till en mer hållbar jordbrukssektor. Utsläppen av växthusgaser från sektorn skulle kunna minska ytterligare för att säkerställa att nationella mål och EU-mål uppfylls. I klimatplanen har det visserligen fastställts ett mål om att minska utsläppen med 25 % fram till 2030, men preliminära uppgifter tyder på att utsläppen endast har minskat marginellt sedan 2018, vilket lämnar utrymme för ytterligare politiska åtgärder. Dessutom behöver fler åtgärder vidtas mot avrinningen av näringsämnen från jordbruket, som påverkar vattenförekomsternas kvalitet. Enligt uppgifter från Irlands miljöskyddsmyndighet hade ungefär hälften av ytvattnen en otillfredsställande ekologisk status vid den senaste utvärderingsomgången för 2019–2024. Även om viktiga åtgärder har vidtagits för att hantera dessa problem, skulle ytterligare policyer och metoder kunna bidra till att minska både utsläppen av växthusgaser och förlusterna av näringsämnen.

- (31) Uppdateringen av den nationella utvecklingsplanen innebär betydande investeringar i vatteninfrastruktur. För att åtgärda bestående strukturella brister krävs ett skyndsamt och effektivt genomförande. När det gäller rening av avloppsvatten har man fortfarande problem med tillförlitlighet och miljöprestanda, eftersom åldrande infrastruktur och begränsad reningskapacitet försvårar arbetet med att uppnå standarderna. Trots förbättringar är läckagenivån fortfarande bland de högsta i EU, vilket understryker behovet av mer långtgående insatser. Befolkningsökningen, sektorsövergripande utvecklingsbehov och klimatrelaterade påfrestningar gör sektorn ännu mer utsatt. Pågående infrastrukturprojekt förväntas bidra till framsteg, men genomförandet är fortfarande avgörande för att omvandla tillgänglig finansiering till konkreta förbättringar. Dessutom har genomförandet av ekonomiska åtgärder mot alltför hög vattenförbrukning ännu inte kommit i gång, trots att det finns en tydlig rättslig ram. Att säkerställa genomförandet av åtgärder för att begränsa alltför hög vattenförbrukning skulle uppmuntra till en mer effektiv användning och bidra till stabila och motståndskraftiga vattentjänster.

- (32) Även om Irland har inrättat en policyram för cirkulär ekonomi har framstegen mot cirkularitet varit begränsade och i stort sett endast berört de lägre nivåerna i avfallshierarkin, vilket understryker behovet av mer långtgående och systemomfattande åtgärder. Graden av cirkulär materialanvändning och återvinningsgraden för kommunalt avfall ligger båda under EU-genomsnittet. EU:s mål för 2025 kommer inte heller att uppnås när det gäller materialåtervinning av förpackningar. Avfallsmängden ökar totalt sett, men behandlingen är fortfarande inriktad på bortskaffande och energiåtervinning, såsom förbränning och deponering. En betydande del av behandlingen sker dessutom utomlands. Liknande mönster kan observeras för bygg- och rivningsavfall, Irlands största avfallsström, som har fördubblats under de senaste tio åren. I den sektorsvisa fördelningen av den nationella utvecklingsplanen avsätts upp till 600 miljoner EUR för program som rör cirkularitet, och ett nationellt mål har fastställts för att öka graden av cirkulär materialanvändning. Verkliga framsteg kommer dock att bero på större politisk ambition, ökade investeringar, särskilt i inhemsk materialåtervinningskapacitet, och sektorsövergripande genomförande, inklusive ett fokus på bygg- och rivningsavfall. Utvecklingen av nya ekonomiska instrument och en förstärkning av befintliga men begränsade åtgärder skulle kunna bidra till att ytterligare omfördela incitamenten inom avfallshierarkin.
- (33) Mot bakgrund av humankapitalets avgörande roll för att stärka unionens konkurrenskraft och strategiska oberoende rekommenderade rådet 2026 medlemsstaterna att vidta åtgärder för att skyndsamt ta itu med strukturella utmaningar kopplade till humankapital på området kompetens och utbildning som hämmar konkurrenskraften. De landsspecifika rekommendationerna för 2026 till Irland kan bidra till genomförandet av rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital.

- (34) Ett större utbud av subventionerade bostäder behövs för att minska hemlösheten och skydda låginkomsttagare som inte har råd med bostadspriserna på den privata hyresmarknaden. Byggandet av bostäder till överkomlig kostnad och subventionerade bostäder ökar, men ligger fortfarande långt efter nuvarande mål och efterfrågan, vilket återspeglas i de cirka 61 500 hushåll som står i kö och ytterligare 66 047 hushåll som omfattas av bostadsbidrags- och hyresbostadsprogram och 5 706 av andra program för hyresstöd. Betydande investeringar har gjorts i subventionerade bostäder. Det finns dock fortfarande utbudsbegränsningar inom byggsektorn, samtidigt som de lokala myndigheternas kapacitet, resurser och finansiella planering, liksom de godkända bostadsorganens finansieringshållbarhet och stabilitet, ytterligare begränsar ökningen av utbudet av subventionerade bostäder. Hemlösheten har fördubblats under de senaste fem åren och ligger på rekordhög nivå, med 17 500 personer, varav fler än 5 500 barn, i nödbostäder. De nuvarande programmen för att förebygga hemlöshet har gett blygsamma resultat och har inte kunnat stoppa denna ökning.
- (35) Den snabba prisökningen på bostäder under de senaste tio åren har gjort det allt svårare för både köpare och hyresgäster att ha råd med bostäder. Bristen på bostäder till överkomlig kostnad påverkar Irlands konkurrenskraft eftersom den begränsar företagens, särskilt små och medelstora företags, förmåga att attrahera kvalificerad arbetskraft, vilket sätter press på lönerna. Byggandet av nya bostäder ökar men är fortfarande långt ifrån att möta bostadsbehovet. Detta belyser behovet av fortsatta åtgärder för att ta itu med kapacitetsbegränsningar inom bostadsbyggnadssektorn. Det handlar bland annat om bristande tillgång till infrastruktur såsom transporter och allmännyttiga tjänster, begränsad marktillgång, osäker planering, otillräckliga finansieringsmöjligheter, brist på byggnadsarbetare och den låga produktiviteten inom byggsektorn.

- (36) Lokala myndigheter är nyckelaktörer i genomförandet av den nationella planeringsramen och har befogenheter inom flera sektorer, däribland bostäder och planering. Begränsningar i deras resurser, administrativa kapacitet och finansiering har lett till förseningar i infrastrukturinvesteringar och genomförande av politiken, samt brister i tillhandahållandet av tjänster som också kan påverka bostadsprojekt. Detta understryker behovet av att stärka de lokala myndigheternas kapacitet, till exempel genom att möjliggöra långsiktig finansiell planering, för att öka den lokala kapaciteten att genomföra bostadsprojekt på regional nivå.
- (37) Irlands arbetsmarknad är fortsatt stabil och landet har låg arbetslöshet, men det är fortfarande svårt att uppnå en inkluderande tillväxt som gynnar alla grupper. Skillnaden i sysselsättning för personer med funktionsnedsättning i Irland är alltfjämt avsevärt större än EU-genomsnittet och dessa personer löper betydligt högre risk att drabbas av fattigdom. Vårdansvar och otillräcklig tillgång till sociala tjänster är fortfarande stora hinder för ensamstående föräldrars tillgång till arbetsmarknaden, och de löper också oproportionerligt hög risk att drabbas av fattigdom. Samtidigt kvarstår kompetensbrist och kompetensglapp inom viktiga sektorer, vilket understryker behovet av fler uppsökande insatser och kompetenshöjning för dem som står utanför arbetsmarknaden. Investeringar i kompetens bör främja ökad social inkludering för mindre gynnade grupper, däribland personer med funktionsnedsättning, ensamstående föräldrar, romer och travellers, och hjälpa dem att ta sig ur fattigdom.
- (38) Mot bakgrund av de nära kopplingarna mellan euroområdet ekonomier och deras gemensamma bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion rekommenderade rådet 2026 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina planer för återhämtning och resiliens, för att genomföra 2026 års rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet. För Irland bidrar rekommendation 1 till genomförandet av de första, andra och tredje rekommendationerna om euroområdet, rekommendation 2 till genomförandet av den fjärde rekommendationen om euroområdet, rekommendation 3 till genomförandet av de sjunde och elfte rekommendationerna om euroområdet, rekommendation 4 till genomförandet av den sjunde rekommendationen om euroområdet och rekommendation 6 till genomförandet av den femte rekommendationen om euroområdet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Irland att 2026 och 2027 vidta följande åtgärder:

1. Följa de maximala ökningstakter för nettoutgifterna som rådet rekommenderade den 10 mars 2026. Stärka de samlade utgifterna och beredskapen på försvars- och säkerhetsområdet, i enlighet med punkt 53 i Europeiska rådets slutsatser av den 19 mars 2026, och samtidigt säkerställa skuld hållbarhet och utgiftseffektivitet och gradvis anpassa budgeten för att klara strukturellt högre försvarsutgifter. Säkerställa att de åtgärder som vidtas för att mildra effekterna av de höjda energipriserna är tillfälliga och inriktade på att skydda utsatta hushåll eller tillgodose energiintensiva företags behov och bevarar incitamenten för energibesparingar och att deras finanspolitiska kostnader är förenliga med åtagandena enligt EU:s finanspolitiska ram. Bredda skattebasen för att minska riskerna i samband med den höga koncentrationen i Irlands skatteintäkter. Fortsätta insatserna för att genomföra kostnadseffektiva åtgärder inom hälso- och sjukvården, samtidigt som övergången till en allmän och tillgänglig primärvård påskyndas.
2. Säkerställa kontinuitet i de reformer och investeringar som genomförs inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Fortsätta genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen, när så är lämpligt, på grundval av omfördelningen till strategiska prioriteringar och flexibilitet som överenskommits inom ramen för halvtidsöversynen av den sammanhållningspolitiska ramen.
3. Säkerställa en effektiv och hållbar ökning av de offentliga FoU-investeringarna och stödet till företagens FoU-investeringar samt fokusera på ett sunt och skyndsamt genomförande av åtgärder, inbegripet direkta finansieringsinstrument, för att förbättra de inhemska företagens produktivitet. Utöka finansieringskällorna för expanderade företag genom att underlätta institutionella investerares deltagande i riskkapital och private equity. Möjliggöra större direkta investeringar från hushållen på kapitalmarknaderna.

4. Minska det allmänna beroendet av fossila bränslen. Påskynda utbyggnaden av förnybar energi, bland annat genom ett förenklat ramverk för tillståndsgivning. Undanröja de återstående rättsliga hindren för icke-fossil flexibilitet. Påskynda moderniseringen och utbyggnaden av nätinfrastrukturen. Stärka efterfrågefleksibiliteten. Genomföra riktade åtgärder som stöder energieffektivitet i privata byggnader och upprätthålla insatserna för offentliga byggnader. Investera ytterligare i fjärrvärmelösningar för att utnyttja potentialen att minska koldioxidutsläppen från uppvärmning. Säkerställa att anslutningen av stora energianvändare till elnätet kopplas till ytterligare förnybar kapacitet och systemfleksibilitet. Stärka investeringarna i hållbara transporter med hänsyn till regionala skillnader och påskynda utbyggnaden av allmänt tillgängliga laddstationer för utsläppsfria fordon.
5. Skapa ytterligare incitament för hållbara jordbrukspolitiska åtgärder och metoder som minskar förluster och utsläpp av näringsämnen. Säkerställa investeringar i vatteninfrastruktur för att förbättra avloppsreningen och minska läckage samt genomföra åtgärder mot alltför hög vattenförbrukning. Öka investeringarna i den cirkulära ekonomin för att förbättra den inhemska materialåtervinningskapaciteten och vidareutveckla ekonomiska instrument för att förebygga avfall och öka andelen återanvänt, återtillverkat och återvunnet material.

6. Ytterligare öka utbudet av bostäder till överkomlig kostnad och subventionerade bostäder samt förebygga och minska utestängning från bostadsmarknaden av utsatta grupper. Fortsätta att åtgärda kapacitetsbegränsningar inom bostadsbyggnadssektorn genom att förbättra tillgången till infrastruktur, markförvaltningen, planeringen, finansieringsvillkoren, arbetskraftsutbudet och byggmetoderna. Stärka de lokala myndigheternas kapacitet att genomföra bostadsprojekt. Stärka mindre gynnade gruppers sociala inkludering och inkludering på arbetsmarknaden genom att införa mer riktade uppsökande insatser och kompetenshöjningsinsatser samt genom att förbättra tillhandahållandet av sociala tjänster och underlätta tillgången till dessa.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar

Ordförande
